

دانشگاه تهران
دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه
برای دریافت درجه دکترا

موضوع:

اثر زود ازدست دادن دندان مولر دوم شیری در مال اکلوژن

بیراهنمائی:

استاد ارجمند جناب آقای دکتر احدوجدانی

نگارش:

ملیحه شفا پی

شماره پایان نامه ۱۸۶۵

سال تحصیلی ۱۳۵۶-۵۷

۱۰۷۵۴

تقديم به:
خانوادهام

۱۰۷/۲

تقديم به:

جمشيد و سوكلم

تقديم به :

همه آنهایی که بمن آموختند

تقدیم به:

استاد ارجمند جناب آقای دکتر احد وجدانی ،
باساس از راهنمایی ایشان در تهیه و تنظیم این پایان نامه

تقديم به:

خانم دكترزند كرمي،

سپاسگزار از همكاري ايشان در تهيه و تنظيم اين پايان نامه

تقدیم به:

همه آنها که مرا در تدوین این پایان نامه یاری نموده اند

فهرست

مفحه	عنوان:
۱	۱- مقدمه
۳	۲- بررسی ماخذ علمی
۷	۳- روش بررسی
۱۳	۴- نتایج
۲۶	۵- بحث
۲۶	- بررسی اکلوزن در ۵ مرحله
۲۶	- بالشتک لثه ای بالا
۲۷	- بالشتک لثه ای پائین
۲۸	- اکلوزن دندانهای شیری
۳۰	- دوره Mixed Dentition
۳۴	- بررسی سیستم دندانی
۴۱	- ترتیب رویش دندانهای دائم
۴۲	- اکلوزن دندانهای دائم و طبقه بندی مال اکلوزن ها
۴۴	- Normal Attrition Occlusion
	- زود ازدست دادن دندان شیری و رابطه آن با پیدایش
۴۶	مال اکلوزن
	- اتیولوژی ناهنجاریها در اثر زود ازدست دادن دندانهای
۴۷	شیری
۴۹	- زود از دست رفتن مولر اول شیری
۵۰	- زود از دست رفتن مولر دوم شیری
۵۴	- زود از دست دادن دویاچند مولر شیری
۵۶	- انواع حرکت مزیالی دندانهای مولردائم

فهرست

صفحه	عنوان
۵۸	درمان: پوسیدگی دندانهای شیری
۵۹	Space Maintainer -
۶۵	Space Regainer -
۶۸	۶- خلاصه
۶۹	۷- نتیجه
۷۰	۸- رفرانس

مقدمه :

یکی از عوامل مهمی که منجر به پیدایش ناهنجاریهای می شود، زود ازدست دادن دندانهای شیری و اثر سوء آن در بوجود آمدن مالاکلوژن است از آنجا که دندانهای شیری دیربازود جای خود را به دندانهای دائمی خواهند داد، همین امر سبب شده که اهمیت آنها، مورد توجه بسیاری قرار نگرفته و شناخته نشود و در نگهداری و مراقبت از آنها از طرف اطفال و والدین شان، علاقه کافی ابراز نگردد و حال آنکه این دندانها وظایف مهمی را بعهده دارند و از نظر تغذیه در حساس ترین دوران زندگی، وجود این دندانها نهایت اهمیت را دارند زیرا جویدن غذا خود سبب تحریک انساج فکین و کمک به رشد صحیح آنها و فقدان دندانهای شیری سبب میشود که در میزان و ماهیت این تحریکات تغییراتی ایجاد شده و در رشد و نمو طبیعی عضلات فک و صورت اختلال بوجود آید. علاوه بر آن، دندانهای شیری فواصل و فضاها را موجود را حفظ کرده و بموقع جای خود را به دندانهای دائمی میدهند و از این راه به ایجاد یک قوس دندانهای صحیح و یک اکلوزن مناسب کمک خواهند کرد و چنانچه قبل از موقع مناسب از بیسن بروند، فضای ایجاد شده به تدریج توسط دندانهای دیگر اشغال شده و دندان دائمی جانشین جای کافی برای ظاهر شدن بر روی فک نخواهد داشت و از همین راه اختلالاتی در رویش دندانهای دائمی و اکلوزن صحیح ایجاد میشود. از طرفی نقش این دندانها در تکلم طفل نیز موثر بوده و گاه کمبود آنها موجب ناراحتی هائی از نظر روانی نیز خواهد شد

از این جهت وجود دندانهای شیری برای تاء مین سلامت روانی کودک لازم است .

بنابراین ، شناخت و جلوگیری از پیش آمدن چنین ناهنجاریهایی از اساسی ترین وظایف دندانپزشک میباشد ، با توجه به این اصل که پیشگیری از درمان اساسی تر ، ساده تر و کم خرج تر خواهد بود .
 بدیهی است علاقه من به اطفال با توجه به آموزش و شناختی که در دوران تحصیل در دانشکده در این مورد یافتام و آنچه که برایشان در محدوده کار دندانپزشکی می توان انجام داده و آنها را براهمیت سلامت دهان آگاه و علاقمند نمود ، موجب آن گردید که پایان نامه خود را در اثر زود از دست دادن دندان مولر دوم شیری و به دنبال آن نحوه معالجه و استفاده از دستگاههای جلوگیری و متوقف کننده از بسته شدن فضا را بررسی نمایم و امیدوارم بخصوص برای دانشجویان علاقمند به این رشته ، قابل استفاده باشد .

بررسی مآخذ علمی :

زودازدست دادن دندانهای شیری، سالها موضوع بحث بوده و
 دراین مورد مقالات متعددی به چاپ رسیده است درحالیکه شامل
 بسیاری عقاید مشابه و متفاوت بایکدیگر می باشند . ولی بطورکلی
 درهمه آنها ارتباط زودازدست دادن دندانهای شیری با پیدایش
 مالاکلوژن دندانهای دائمی مورد قبول است .

Willett^{۳۱} در ۱۹۳۳ به دنبال بررسی دندانهای ۱۰۰۰ کودک
 مشاهده کرد که در ۵۲/۳٪ از آنها به علت پوسیدگی های معالجه نشده،
 پرکردگی های ناقص و بی موقع از دست رفتن دندانهای شیری و بسته
 شدن فضا، عوامل کمک کننده برای ایجاد مالاکلوژن بوجود آمده است
 درحالیکه فقط ۸/۵٪ از این ناهنجاریها در اثر عوامل اصلی بوده است .
 Owen^{۳۳} در ۱۹۷۱ بازگو میکند:

غالبا " به همان تعداد که مقاله در این مورد وجود دارد، عقاید
 و نتیجه گیری های متفاوت هم دیده میشود . او با مطالعات دقیق خود
 بیان میکند که مقدار و میزان و جهت فضای بسته شده بعد از زودکشیدن
 دندانهای شیری بستگی به زمان از دست دادن ، نوع دندان و فک
 مربوطه (بالا یا پایین دارد)

مطالعاتی که توسط Unger^{۲۹} (۱۹۳۸) و Cohen^۸ (۱۹۴۱) و (۱۹۵۰)

Kronfeld^{۲۴} (۱۹۶۴) و RasenZweig^{۱۵} (۱۹۵۳) , Klein

Brauer صورت گرفته ، نشان میدهد که آنها به حفظ فضا

از طریق فاصله نگاهدارنده معتقدند بدلیل آنکه می‌گویند فضای دندان زودکشیده شده معمولاً بسته میشود و اثرات بدی بر روی دندان های دائمی از طریق کاهش دادن طول قوس محیطی میگذارد و سبب افزایش Crowding و Overbite پس از رویش دندانهای دائمی میشود. از طرفی، Seipel^{۲۷} (۱۹۴۶) و Lundstrom^{۱۸} (۱۹۵۵) و Linder-Aronson^{۱۷} (۱۹۶۰) با بکار بردن فاصله نگاهدارنده مخالفند و چنین عقیده دارند که فضای دندان کشیده شده یا بسته میشود و بیانمی‌شود. مورد دوم احتیاجی به فاصله نگاهدارنده ندارد و در آنها تیکه فضا بسته میشود، علت، crowding اولیه و یا کمبود فضای اساسی و اولیه است و در هر صورت به معالجات ارتدزسی احتیاج دارند در حالیکه معتقدند در مواردی نیز بعضی از فضا های بسته شده در موقع رویش دندانهای جانشین دائمی دوباره باز شده‌اند البته در صورتی است که زمان extraction خیلی دیرتر و یا با زمان رویش دندان جانشین نزدیک بوده است. ایشان استفاده از دستگاههای نگهدارنده فاصله را در ۵۰٪ موارد بی‌معنی و نوعی وقت تلف کردن دانسته و حتی در ۱۹٪ موارد بکار گرفتن آن را خطرناک می‌دانند (۱۹۵۹)^۷ clinch بیان می‌کند که بازود از دست رفتن مولرهای شیری در بعضی Case ها، گرادینگ خواهیم داشت و در بسیاری دیگر که دارای فکهای بزرگ و یا فضای کافی یا زیادی (Over Spacing) هستند، تغییری دیده نمیشود.

تحقیقات کاملی توسط (۱۹۶۷)^۹ Davy صورت گرفته و نتایج آن را در انحراف دندانهای دائم تحت تا شیر زمان ازدست دادن مولرهای شیری در رابطه با زمان رویش اولین مولرذکر می کند و فاکتورهای مشخصی را که در این مورد با جابجائی دندانها ارتباط دارند، سن و Leeway Space و ارتفاع Cusp معرفی می کند.

(۱۹۷۰)^۶ Birn و Rolling در یک مطالعه اپیدمیولوژیک در دانمارک، دریافتند که حدود ۴۵٪ از کودکان بازو از دست دادن - کانین و مولرهای شیری دارای دندانهای کشیده شده دائمی پنابر دلایل ارتدنتیک می باشند و بجههائی بازو از دست دادن دندانهای شیری، ۳ مرتبه بیشتر از آنهاست که بطور زود رس دندانهای شیری را از دست نداده اند، تکرار معالجات ارتدنتی داشته اند.

در سال ۱۹۷۶، اثرات زود ازدست دادن کانین و مولرهای شیری بر روی مال اکلوژن دندانهای دائمی توسط^{۱۹} Miyamoto در - دانشگاه هاوایی بر روی ۲۵۵ دانش آموز بالاتر از ۱۱ سال که اکثراً " ۱۵ تا ۱۷ ساله بودند، بررسی شد و چنین نتیجه گیری شد که احتمال احتیاج به معالجات ارتدنتی به نسبت تعداد دندانهای شیری ازدست رفته، افزایش می یابد بطوریکه آنهاست که تا سن ۹ سالگی یک یا بیشتر دندانهای شیری را ازدست داده اند، ۳ برابر دیگران، معالجات ارتدنتی داشته اند.

آخرین بررسی در مورد زود ازدست دادن مولرهای شیری توسط

Goteborg   Thilander, Ronnerman   ۲۵ (۱۹۷۸)
از دانشگاه

و از سوئد معرفی میشود که اختلاف قابل توجهی در مورفولوژی Croniofacial

در ۲ گروه از کودکان با و بدون از دست دادن زودرس مولرهای

شیری مشاهده نکردند.